חתן כלה

אלען דאָס נעהמען אין אכט!

מעררידזש לייסענס

קאן מען קריגען אין אפיס פון

„אידישען זשורנאל"

נאטיס!

דיא יענינע וואס וועלען דא נעהמען זייערע מעררידזש לייסענס וועלען קריגען עדרוקט א שעהנעם בעריכט פון זייער התונה. פריי

בענוצט זיך מיט דיזע געלעגענהייט!

אדרעס פון דעם זשורנאל

67 עליזאבעטה סטריט 67

אידען פון דער גאנצער וועלט!

54

צו איהר גוילן בעקומען א פריין אדער ניט, די בילדער דארפן איהר זאמלען.

מיט פיעל שווערינקייטען איז אנגעקומען די בילדער צו בעקומען. א סך־הכל פון בילדער געזאמעלט איז פערשידענע לענדער איז פערבונדען מיט גרויסע אויסגאבען.

די בילדער זענען פאסיג פאר אלבום.

אז איהר וועט זיי אנקלייבען, וועט איהר האבען די שענסטע אידישע זאמלונג זאמעלט די בילדער, און ביי א קליינער אנשטרענגונג, וועט איהר נאך אויך בעקומען א פריין.

זאמעלט די בילדער און בעקומט א פריין

מיר וועלען דרוקען ארום 100 בילדער וועגען אידישע טיפען פון אלע וועלט מהיילען.

די בילדער וועלען ערשיינען יעדען טאג א בילד, זיי וועלען ניט האבען קיין אונטערשריפטען אונטער זיך און די לעזער וועלען דארפען טרעפען, וועלכען אידישען טיפ, דאס בילד שטעלט פאר.

ווען אלע בילדער וועלען אבגעדרוקט ווערען, וועלען די לעזער דארפען אריינשיקען זייערע בילדער, מיט די אונטערשריפטען. וועלכען אידישען טיפ, יעדעס בילד שטעלט פאר, פון די וואס וועלען אריינשיקען די ריכטיגע ענטפערס, וועלען 25 בעקומען פריזען א פראכטפאל געבונדענעם און אינטערעסאנטען בוך.

פאר די מלחמה קרבנות

חזן ב. וולאדאָוסקי האט ערפילט זיין מערשפרעכען אויעקצונעבען זיינע הכנסות פון ברית'ן פאר די מלחמה קרבנות, חזן וולאדאָוסקי איז די נאנצע צייט געווען זען קראנק. און ניט נעקענט אטענדען קיינע ברית'ן, נעקטען איז עס געווען זען דאס ערשטע מאהל, דאס ער האט געקענט געהן אויף א בריוו, און די נאנצע אנגעקומענע דערפון האט ער איבערגעגעבען אין „אידישען זשורנאל".

דער ברית איז געווען ביי י. האיי 96 וואָרסאָן סטריט, און די אנגעקומענע איז געווען $3.50. חזן וולאדאָוסקי האט אז די אידען, וואס וועלען פערגעסערען די מאנטאגן פאר די מלחמה־קרבנות, וועלען אויך בעקומען זיינע.

ארבייטער זאמלען געלד פאר די מלחמה קרבנות

ביי די מיילער מאנופאקטשערינג קא. וואו מען ארבייט מיליטערישע ארבייט, האבען זיך געפינען איינינע ארבייטער, וועלכע האבען זיך געווענדעט צו די אי־בערינע מיט א פראשלא, אז אזוי ווי זיי פערדיענען יעצט נעלד, זאלען זיי עטוואס הערפון געבען פאר די מלחמה קרבנות, און אלס רעזולטאט, האבען זיי שוין געזאמלט $19.28 זיי זאמלען עס ביי יעדער פעי, און דאס וואלט נעמענט דיענען אלס א ביישפיעל פאר די איבערינע שעפער.

$7.75 פון דיזער סומע האבען זיי איבערגעגעבען צו מר. פאליאקאָוו, וועלכער האט דאס נעלד איבערגעגעבען צו מר. לעווינ־בסי, די איבערינע $11.75 האבען זיי געב־טען געבראכט אין אפיס פון „זשורנאל".

וועגען זיך געפינען שעפער, וואס וועלען פאלגען זייער ביישפיעל.

Real Estate
ריעל עסטייט

צו פערענטען א סטאר מיט 6 רומס אלע קאנוויניענס 171 סיינט פעטריק גע־גענאיבער הענזינגטאן עוו. נאכפרעגען 6 דענינסאן סקווער.
3761—5—10)

צו פערענטען א הויז מיט א רענס שאפ 111 נייאגרא סטריט. רענט $20 א מאנאט.
Apply, M. SAXE,
Acton W., Ont.
3743—3—10

7 דאלער פאלמערסטאן עוו., 2 רומס פלעט, סטים היטינג, טעלעפאן, בלייגדס עלעקטריק ליכטשורס. פרעגען טעלעפאן קאלעדזש 2814.
3765—4—10)

צו פערקויפען איין גוט איינגעטרייטע גראסערע ענד פרוכט סטאר אין קענזינג־טאן עוו. דער קויפער איז פערזיכערט צו מאכען איין לעבען. נאכפרעגען: „זשורנאל" באקס 335.
3764—1—10)

די קאנגרעגיישאן בית ישראל אנשי מינסק פערלאנגט א שמש. פאר אינפאר־מיישאן נאכפרעגען 48 קענזינגטאן עוו. ב. פרידמאן.
3780—10—6)

א שעהנע 9 רומיגע הויז אויף מאר־רען סטריט. סאליד בריק, אלע קאנוויני־יענס. ווערענדא, לאונדרי טאב. רענט ביליג. פרעגען ניסענעוויץ 37 מיידזשאר סטריט.
3806—10—5

צו פערענטען 3 רומס דאנסטערז. נאכפרעגען 157 יוקליד עווענוי.
3797—4—10

צו פערקויפען 4 סינגער שניידער־מאשינען זעהר ביליג. פרעגען פיין 15 זענזינגטאן עווענוי.
3803—4—10

פערלאנגט א פלעט פון 3 אדער 4 רומס מיט קאנוויניענס פאר א פאאר פאלק צווישען יוניווערסיטי אז ספערענא שעלעפאנירט ארבייט 3091 לערענבאום. יעט צאהלען ביז 20 דאלאר א מאנאט.
3814—10—f

אהויז צו פערענטען 313 אנוסטא וועניע רענט $9 פרעגען 212 סימקא סט.
3798—10—

אז איינגעטרייטען כשר רעסטאראנט ין איידישען געגענד. גאראנטירט צו מאכען א לעבען פאר פאסענדע פערזאנען. ז פערקויפען פאר א גאנץ ביליגען פרייז אורזאכע פון פערקויפען פאמיליע אנגע־עגענהייטען. שרייבט זשורנאל באקס 18.
3808—10—

50 דאלאר, 5 רומס, בריק פראנט, קאנוויניענס אין סאלטער סט. בעלענס $2,150 אין רענט צו 12 דאלאר א מא־נאט אריינרעכענענדיג אינטערעסט און פרינסיפעל. נאכפרעגען 149 לעסלי סט.
3802—4—10

א פלעט פון 5 רומס צו פערדענטען זיך נאכפרעגען אין 85 ד'ארסי סטריט. ביליג רענט.
3809—10—5

איך זוך א 6 רום הויז אין נענענד פון ספידיינע און יוניווערסיטי עווענוי און אויף מיט אלע קאנוויניענס. נאכפרע־גען 24 בולווער סטריט.
3819—6—10

א פלעט צו פערענטען מיט אלע קאנ־ווענינענס. פרעגען 223 בעווערלי סטריט.
3816—10—10

צו פערענטען א הויז $12 ריער 44 ד'ארסי סטריט. 6 רומס מיט א גרויסען סטייבעל. פאסענד פאר א פעדלער. פרע־גען ביי מר. גוראפסקי.
3815—4—10

פערלאנגט א מענער שניידער 768 קווין וועסט
10—4

וואטס דעם אדווערטייזמענט!

צו פערענטען א הויז מיט 7 רומס און קאנוויניענס, א סטייבעל בעק וואגען אינסייט סעפרעט מיטעל, פאר זעהר ביי־ליג רענט, עס מוז פערענטען ווערען דיא וואך ווייל דער איינגעטהימער פערלאזט די שטאדט. דאן האב איך א גוטען סטאוו צו פערקויפען גאראנטירט גוט.

נאך פרעגען 7 קעשעמר סטריט אויף טעגס פעטריק סטריט קעגען איבער דעם פארק 2 בלאק פאר באטהגירסס סטריט.

[illegible]

ביי מיין סאפעלר ביי מר. מאריס גרינבערג 432 ריטש מאנד וועסט אין קאנ־לעקטעס געוואָרען $4.25 פיר די מלחמה ליידענדע.

די נעלד איז איבערגעגעבען געווא־רען צום טרעזשוריער מר. וויינבערג. ביי מר. מיללין.

אויף תנאים ביי מר. סעם גאלדבערג, 14 סענטער עוועניו, ביי זיין ברודער מא־ריס אין זיין בלאק סטיוועגס, איז געזא־מעלט געווארען דורך מר. קארנבלום 221 בעווערלי סטריט $2.55.

ארבייטער פערלאנגט

פארס צו בילינע פרייזען ביי כ. גאדמאן 382 פארלאמענט סטריט, פאקס, מינק סעטס און זא ווייר־טער. טעלעפאן מיין 6092

א קענדי ראוד, מיט א פערד אז וואָ־גען צו פערקויפען. גאראנטירט א לעבען צו מאכען.
נאכפרעגען 757 קווין סטריט וועסט,
3749—10—4

עטוואנס א גוטע פנישערין ביי וועס־טען אויף א בייסטערען. פרגען 63 א האלב עדוואַרד סטריט.
3820—6—10

פערלאנגט דרייווערס מוזען פער־שטעהען צו האנדלען א פערד און ניט זיין פרעמד אין שטאדט. נאכפרעגען י פאללאן, 20 מאולד סטרים.
3818—4—01

פערלאנגט א אידישען בעקער וואס קאן באקען גוטע שווארצע און ווייסע ברויט. א סטעדי דזשאב אויף 3 דאלאר א טאג, און ווען ער וועט זיך אויסווייזען פאר א גאנץ גוטען וועט ער קריגען מעהר.
מוז קענען רעדען אביסעל ענגליש.
זיך מעלדען שריפטליך
Temiskaming General Store
P. O. Box 113
TIMMINS, ONT.
3811—8—10

פערלאנגט פענטס פרעסערס צו קאס־טאם ארבייט. סטעדי ארבייט א גאנץ יאהר צום ריכטיגען מאן מיט זיין א פירסט קלאס. קיינע קאליקעס זאלען זיך מעלדען.
פרעגען זשורנאל באקס 80.
3805—4—10

פערלאנגט אפערייטארס פאר מיליטער־שע העטס אונד מיידלאך פאר פיניש־ערינס וועלכע קענען נייען ביין האנד נאכפרעגען 284 קינג וועסט. הענדרסאן ענד מעג־באט.

פערזיינענדע טענדערס אדרעסירט צום אונטערצייכענטען און אינדאָסירט "טענדער פאר עקזאמינינג ווערהויז פי־טינגס, פארט ווילליאם, אנט." וועט ער־האלטען ווערען אין דיעזען אפיס ביז 4 נאכמיטאג, דאנערשטאג, אקטאבער 14, 1915 פאר דער דערמאהנטער ארבייט.

טענדערס וועלען ניט גענומען ווערען אין אבעטראכט סיידען זיי זיינען גע־מאכט אויף פארמס וועלכע זיינען בע־זארגט פון דעפארטמענט אין אנקלאנג מיט די קאנדיציאנען וואס געפינען זיך אינווענינ.

פלעגער אז ספעציפיקיישאנס קען מען זעהען ווען מען וועגדעט זיך צו מר. דזש. סי. סטיינסאן, קלערק אף ווארקס, פארט ווילליאם, אנט. מר. טהאם, א. האס־טינגס, קלערק אף ווארקס פאסטאל דעפארטמענט אף פובליק ווארקס, אט־טאווא.

יעדער טענדער מוז זיין בענגלייטעט פון אן עקצעפטירטען טשעק אויף א טשאר־טערד באנק, צאהלבאר צום אָרדער פון האנאָרייבל דער מיניסטער פון פאבליק ווארקס, אויף 10 פראצענט פון דער סומע פון טענדער.

ביי אָרדער
ר. ס. דעראשער
סעקרעטער.
דעפארטמענט אף פאבליק ווארקס,
אטטאווא, סעפטעמבער 24, 1915.
85353

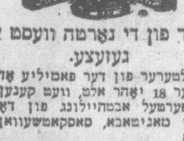

א קצור פון די נארטה וועסט לאנד געזעצע.

דער עלטערער פון דער פאמיליע אדער עני מאן איבער 18 יאהר אלט, וועט קענען בעקו־מען א פערטעל אבטהייולונג פון דאמיניאן לאנד אין מאניטאבא, סאסקאטשעוואן אדער אלבערטא.

דער פארשלאג דארף געמאכט ווערען אין די דאמיניאן לענד איידזשענסי אדער סאב איידזשענסי פון דיסטריקט. אן אפליקיישאן קען געמאכט ווערען אין אפיס פון לאקאל איידזשענסי פון דאמיניאן לאנד (נים סאב אגענט) אויף געוויסע קאנדיציאנען.

פליכטען — 6 מאנאטען אויף בעארבייטען די לאנד אין יעדע דריי יאהר. א הויז בעזי־צער קען וואהנען 9 מייל ווייט פון זיין פלאץ אויף א פארם פון נים וועניגער ווי 80 אקער לאנד אויף געוויסע קאנדיציאנען, א הויז איז נויטווענדיג אין יעדען פאל סיידען ווען דערוואהנונג איז אויף זעלבען פלאץ אין געוויסע דיסטריקטען א האמעסטי־דער וועלכער איז אין גוטע אומשטענדען קען קריגען א פערטעל האמעסטעד ארום זיין פלאץ פיר דעם פרייז פון 3 דאלאר א אקער.

פליכטען — 6 מאנאטען וואהנען אויף'ן פלאץ און יעדע זעקס יאהר ווען די האמס־טעד נעהמט אריין אין קראפס (שוין אריינ־רעכענענדיג די צייט פון דער ענטרי) 50 אקער פקסטרא פיר בעארבייטען די צייט פיר קול־טיווירטען איז אבהענגיג אין קיים אויב אויס־געפונען דאס דער פלאץ איז א זאמדיגער אדער א שווינענדיגער נאבדעם ווי רעפארסט־צו האמסטעד אינספעקטאר.

א אפפארטער וועלכער האט בעארבייט זיין פארם און האט פון איהר קיין רעזולטאטען קען נעהמען לאנד אין וועלכען דיסטריקט ער וויל פאר 5 דאלאר אן אקער.

פליכטען — מוז זיצען 6 מאנאטען און יעדע 3 יאהר בעארבייטען 50 אקער און אויפ־בילדען א הויז אין ווערטה פון $300.

וו. וו. קארי.
דעפוטי מיניסטער אף אינטעריאר
נ. ב. — נים אויטארוזירטע פובליקאַ־ציעס פון דעם אדווערטייזמענט וועלען ניט בעצאהלט ווערען.
87088

פערלאנגט וואטשמייקערס צו ארבייטען ביי נייע סוויס וואטשעס גוטע ווייזשעס פאר ריכטיגע לייטע—שטענדיגע ארבייט.

פרעגען: וויינבערג אין זשורנאל.
3807—10—4

פערלאנגט אפערייטארס און בוש־לערס צו פענטס.
די פאנטשארד ביירעל קאמפאניע.
549 קינג סטריט וועסט.
3813—10—8

עקספרעסען און שווערע וועגענס.
ווי אויף פוירסט קלאס קערידזשעס
פיר התונות צו רענטען. פרייזען פון $1.00 ביז $1.75 יעדער. פעפשעל פרייזעס פיר לויות.
האלגרייוס לייווערי 11 גרענדזש עוו.
פון קאלעדזש 4953

פרנסה

פון א. קלאטשקע

(אויס דעם העברעאישען)
פון פ. בורסקי.

נענאנגען גוט און איך האב זיך געטראכט יעצט וועל איך זיך אביסעל אברוהען פון מיין קאפ דרעהענייש! אבער מיינע שוואגערלאך! דו קענסט דאך זיין בע־רעלע האט ליעב צו שפילען אין שאכמאט איך האב נאך אין מיין לעבען ניט גע־עהנען א מענש זאל זיין אזוי פערקאכט אין שאכמאט ווי ער. ביי איהם איז רעכט א גאנצען טאג ניט עסען און ניט טרינ־קען און שפיעלען שאכמאט. אלע מיינע טענות האבען ניט געהאלפען. ער זאגט איינס. אלע אפטייערס שפיעלען שאכ־מאט. וואלט עס כאטש זיין אין דער לעדי־ער צייט, וואלט איך געשווינען, אבער ער שפיעלט א גאנצען טאג. ווען א קוכה פלעגט אריינגעהן פלעגט מען איהם ניט קענען אבריסען פון טיש, אזוי ווי ער וואלט געווען צוגעקאוועט צו איהם מיט צוועקעס. ווי מיין גאל האט דאן ניט גע־פלאצט ווייס איך ניט. אויך מיין פרוי — זיין שוועסטער — האט מיט איהם גע־פרובט טענה'ן — עס איז געווען ארויסגע־וואָרפען, האב איך עס געשריבען צו מיין שוער.

אין א שעהנעם פריהמאָרגען איז בע רעלע אוועקגעפאהרען אהיים און עס האט לאנג ניט נעדויערט און אויף זיין ארט איז געקומען זיין ברודער משה'לע, אויך אן אפטייקער. משה'לע דאס איז שוין אין מאל אן אנטיקעל. ער איז אבער ניט אזוי לייכטזיניג ווי זיין ברו־דער און אויף קליגער פון איהם. אבער ער האט זיך זיין "טירוף". דו ווייסט דאך, אז אלע מיינע שוואגערס זיינען גרויסע ברויות, נור יעדער פון זיי האט זיך זיין 'טירוף". און משה'לע איז אן עקשן און א כעסן זאגסטו איהם יאן וואָרט, ווערט ער אן אנגעצונדענער, נעהמט שוין זיין שטעקעל און ניטא איהם!

וואס זאל איך דיר זאגען, איך האב זיך צו איהם אויף אונטערגעגעבען! און אנדער ברירה האב איך נעהאט? עס איז מיר א שאנדע, איך מוז אבער מודה זיין אז איך פערשטעה נאך יעצט אויך ניט די ארבייט — אפטייקעריי. די דריי טעג וואס עס האט גענומען ביז בערעלע איז אוועק און משה'לע איז געקומען זיינע ביי מיר געווען ווי הונדערט יאהר. גאט האט טענות האבען ניט געהאלפען. ער זאגט איינס. אלע אפטייערס שפיעלען שאכ־מאט. וואלט עס כאטש זיין אין דער לעדי־ער צייט, וואלט איך געשווינען, אבער ער שפיעלט א גאנצען טאג. ווען א קוכה פלעגט אריינגעהן פלעגט מען איהם ניט קענען אבריסען פון טיש, אזוי ווי ער וואלט געווען צוגעקאוועט צו איהם מיט צוועקעס. ווי מיין גאל האט דאן ניט גע־פלאצט ווייס איך ניט. אויך מיין פרוי — זיין שוועסטער — האט מיט איהם גע־פרובט טענה'ן — עס איז געווען ארויסגע־וואָרפען, האב איך עס געשריבען צו מיין שוער.

אין א שעהנעם פריהמאָרגען איז בע רעלע אוועקגעפאהרען אהיים און עס האט לאנג ניט נעדויערט און אויף זיין ארט איז געקומען זיין ברודער משה'לע, אויך אן אפטייקער. משה'לע דאס איז שוין אין מאל אן אנטיקעל. ער איז אבער ניט אזוי לייכטזיניג ווי זיין ברו־דער און אויף קליגער פון איהם. אבער ער האט זיך זיין "טירוף". דו ווייסט דאך, אז אלע מיינע שוואגערס זיינען גרויסע ברויות, נור יעדער פון זיי האט זיך זיין 'טירוף". און משה'לע איז אן עקשן און א כעסן זאגסטו איהם יאן וואָרט, ווערט ער אן אנגעצונדענער, נעהמט שוין זיין שטעקעל און ניטא איהם!

וואס זאל איך דיר זאגען, איך האב זיך צו איהם אויף אונטערגעגעבען! און אנדער ברירה האב איך נעהאט? עס איז מיר א שאנדע, איך מוז אבער מודה זיין אז איך פערשטעה נאך יעצט אויך ניט די ארבייט — אפטייקעריי. די דריי טעג וואס עס האט גענומען ביז בערעלע איז אוועק און משה'לע איז געקומען זיינע ביי מיר געווען ווי הונדערט יאהר. גאט האט מיר געהאלפען און אין דיעזער קורצער צייט איז אפילו קיין איין רעצעפט ניט געווען צו מאכען, אבער אז איך ווייס דאך ניט קיין חילוק פון חינע ביז פודרע. שא, וואס דארפסטו מעהר, אנומעלטען איז גע־קומען דער נאטארייס פון שטאדט אין אפ־טייק. ער אליין איז געקומען, אין מיינער א גוטער פריינד און א גוטער מענש, ער וויל קויפען ביי מיר נאשאטירנעס ספירט, ארויסצונעהמען פלעקען פון א קלייד און איך האב אויך געגעבען קאלא־דאס. קענסט זיך אליין פארשטעלען וואס פאר א פנים דאס קלייד האט בעקומען נאך'ן וואשען. ווען דער נאטארייס איז אויף מארגען געקומען צו מיר מיט טענות, וואלט איך זיך ליעבערשט בעגראבען פון שאנדע. שטעל זיך פאר דער נאטארייס! פינף רובעל און משה'לע איז איינגעזונ־קען געווארען. וואס זאל איך טהאן? איך בין שוין מוחל די פרנסה דערפון — כאטש פינף רובעל וואלנגערע! זיך ניט אן נאס אבער די שאנדע דערפון. וואס זאל איך ענטפערען מיינע קוינס? דאס זיינען דאך רעצעפטען, קראנקע מוזען עס האבען. וואס זאל איך דיר פיעל דערצעהלען? אז מיין גאל האט דאן ניט געפלאצט, בין איך שטארקער פון אייזען. ווי א פייל אויסען בויגען בין איך געלאפען צו דאקטאר זע־ליגמאן. איך דערצעהל וואס עס האט געטראפען און ריים די האר פון קאפ, איך האב געוואוסט אז ער וועט מיר העלפען, און אזוי איז טאקי געווען. ער האט אָנ־געפאנגען צו לאכען, איז אריין צו מיר אין קראם און האט זיך גענומען צו דער ארבייט. אבער — איין צרה שלעפט מיט נאך א צרה נאך זיך!

ניטא אין אפטייק קיין רפואות. וואו זיינען אלע קרייטיכער? פרענט דאק־טאר זעליגמאן און איך שטעה אזוי ווי דער שאינו יודע לשאול אין דער הגדה, קוק ווי א האהן אין בכי אדם אויף די פלעש־לעך אויף די גלעזלאך, קראץ זיך אין פא־טיליצע, איך געה ארום אין קראם הין און צוריק אזוי ווי איך וואלט עפעס גע־זוכט. איך פלאפעל לייטיינישע ווער־טער און ווייס ניט וואס צו טהאן. קען זיין משה'לע האט אויף להכעיס צוגענומען אלעס אדער עס איז גאר קיין מאל אין קראם ניט געווען, ווער ווייס?

וואס זאל איך דיר זאגען? איך האב טאקי יעצט געזעהען דעם חילוק צווישען א "נאש בראס" און א גענייטען דאקטאר. אין איין שטונדע ארום זיינען די רפואות געשטאנען אויף אן ארט און די צעטעלאך זיינען געווען אנגעקלעפט אויף אלע פלעש לעך און גלעזלאך. פינף מזומן'ע רובעל! איך בין ניי בעלעבט געווארען. פרענט ניט וואס איז געווען אין דיעזע פלעשלאך, איך ווייס ניט, איך ווייס נור, אז בער דאקטאר האט געהייסען שטעלען דעם סא־מאוואר, האט געמיישט טהעע מיט עפעס א וואסער, די ארבייט האט געברענט אונ־טער זיינע הענד. דו מוזט וויסען אז דאק־טאר זעליגמאן האט א גרויסע "פראקטיק" און האט קיין צייט ניט צו שטעהן פיעל אין מיין קראם. איך וועל איהם קיין מאל נים פערגעסען די טובה וואס ער האט מיר געטהאן. ער איז מיר אזן אלגעמיין א גוטער פרייטר און איהם פערדריסט וואס איך קען ניט די מלאכה גרינדליך.

הכלל, די פראגע איז יעצט געווען, וואס זאל איך ווייטער טהאן? איך קען דאך אהן משה'לען אפילו א מינוט ניט זיין. איך בין געגאנגען זוכען איהם אין שטאדט, איך האב אויסגעזוכט אין דער לענג און אין דער ברייט, ביי אלע זיינע פרייינד, מיט וועלכע ער פלעגט שפיעלען אין ביינדלאך (איך האב דיר פערגעסען צו דערצעהלען, אז ער איז פערקאכט אין ביינדלאך) אבער משה'לע איז ווי איינגע־זונקען געווארען. אם ענדע איז מיר אריין א געדאנק, איך זאל געהן צום וואס־אל — און משה'לע זיצט און ווארט אויף דעם באהן. וויל אפילו ניט קוקען אויף מיר איך בין געלאפען צו מיין ווייב — זיין וועטער — זי האט זיך געבעטען ביי איהם, און ער טענה'ט איינס: — ער וויל זיין בעל הבית אין קראם. איך האב גע־נאנקט גאט וואס ער האט כאטש אנגע־פאנגען צו ריידען. איך האב איהם מיט אלע שבועות געשווארען, אז איך וועל מיט א פינגער אפילו ניט ריהרען, ער וועט זיין דער בעל הבית, ער און ניט קיין אנדערער. אט אזוי איז די לאנג יעצט. איך האב שוין מעהר קיין כח ניט. איך קען עס שוין מעהר ניט פערטראגען. איך בין דאך ניט חלילה קיין שלים מזל אדער א קאליקע. איך האב מיין גאנצען לעבען געהאנדעלט מאוואר, האט געמיישט טהעע מיט עפעס א וואסער, די ארבייט האט געברענט אונ־טער זיינע הענד. דו מוזט וויסען אז דאק־טאר זעליגמאן איז נאר א פאאר הענד־לער אין נשמה פון אזעלכע אנגעהויבענע קרעפטען אין אמעריקע, ווען דאס קענ־ען רוהיג און בערענגען אין אמעריקע דעם כלל."

בשעת דוד האט אזוי גע־נובען ערקלעהרונג, זיינען אריין אונגערודריג. מען האט דעם אנפאנג פון דער אפטייקע קאורט איז געווען נאך א מאל דען, און בעת ער האט זיינע גרויסע רויטע הענד פערין, וועלכע האט זיך גע־אנצופאסען א פאאר הענד־לער:

"מיר איז דא עפעס אייערע רייד, שרדה'לע, איך האב ביי אייך אין היינט זעה איך דא אין דער בען. וואס קאכט. אבער דא געקומען אויף א מאהל. ניט אויפגעבויט אט די אויף א נאקעטער ערד און אנגעפאלען די קוטדען, ווי אז אויעלכע מעשיות קענט איר אייער קליינעם פריין, אבער טען מענשען ווי מיר."

ניין, מיסטער קיינסקי אמאל איז דאס ניט געווען האט זיך ביי אונז עכטוויי און אויף, נאטירליכען האט אנגעהויבען דער בעל הבית אין קראם. איך לאז דיר עס ווי־סען שנעל, טאמער איז ביי אייך אין שטאדט פאראן א דאקטאר וועלכער וואלט געווען וויליג צו בעזעצען זיך אין אונזער שטאדט. יעצט איז ביי אונז דער צו־גרייטען רפואות דער עיקר פרנסה און אויפגעבליהט. דאס איינע פערקניפט מיט דעם צווי־ל, ווי למשל, אלטווארנ, ליגען אין דיי טעלעערע אז קלעגערע הענד־לער זיינען ניט לויטש

מיין גאל האט דאן ניט געפלאצט, בין איך שטארקער פון אייזען. ווי א פייל אויסען בויגען בין איך געלאפען צו דאקטאר זע־ליגמאן. איך דערצעהל וואס עס האט געטראפען און ריים די האר פון קאפ, איך האב געוואוסט אז ער וועט מיר העלפען, און אזוי איז טאקי געווען. ער האט אנ־געפאנגען צו לאכען, איז אריין צו מיר אין קראם און האט זיך גענומען צו דער ארבייט. אבער — איין צרה שלעפט מיט נאך א צרה נאך זיך!

ניטא אין אפטייק קיין רפואות. וואו זיינען אלע קרייטיכער? פרענט דאק־טאר זעליגמאן און איך שטעה אזוי ווי דער שאינו יודע לשאול אין דער הגדה, קוק ווי א האהן אין בכי אדם אויף די פלעש־לעך אויף די גלעזלאך, קראץ זיך אין פא־טיליצע, איך געה ארום אין קראם הין און צוריק אזוי ווי איך וואלט עפעס גע־זוכט. איך פלאפעל לייטיינישע ווער־טער און ווייס ניט וואס צו טהאן. קען זיין משה'לע האט אויף להכעיס צוגענומען אלעס אדער עס איז גאר קיין מאל אין קראם ניט געווען, ווער ווייס?

וואס זאל איך דיר זאגען? איך האב טאקי יעצט געזעהען דעם חילוק צווישען א "נאש בראס" און א גענייטען דאקטאר. אין איין שטונדע ארום זיינען די רפואות געשטאנען אויף אן ארט און די צעטעלאך זיינען געווען אנגעקלעפט אויף אלע פלעש לעך און גלעזלאך. פינף מזומן'ע רובעל! איך בין ניי בעלעבט געווארען. פרענט ניט וואס איז געווען אין דיעזע פלעשלאך, איך ווייס ניט, איך ווייס נור, אז בער דאקטאר האט געהייסען שטעלען דעם סא־מאוואר, האט געמיישט טהעע מיט עפעס א וואסער, די ארבייט האט געברענט אונ־טער זיינע הענד. דו מוזט וויסען אז דאק־טאר זעליגמאן האט א גרויסע "פראקטיק" און האט קיין צייט ניט צו שטעהן פיעל אין מיין קראם. איך וועל איהם קיין מאל נים פערגעסען די טובה וואס ער האט מיר געטהאן. ער איז מיר אזן אלגעמיין א גוטער פרייטר און איהם פערדריסט וואס איך קען ניט די מלאכה גרינדליך.

הכלל, די פראגע איז יעצט געווען, וואס זאל איך ווייטער טהאן? איך קען דאך אהן משה'לען אפילו א מינוט ניט זיין. איך בין געגאנגען זוכען איהם אין שטאדט, איך האב אויסגעזוכט אין דער לענג און אין דער ברייט, ביי אלע זיינע פרייינד, מיט וועלכע ער פלעגט שפיעלען אין ביינדלאך (איך האב דיר פערגעסען צו דערצעהלען, אז ער איז פערקאכט אין ביינדלאך) אבער משה'לע איז ווי איינגע־זונקען געווארען. אם ענדע איז מיר אריין א געדאנק, איך זאל געהן צום וואס־אל — און משה'לע זיצט און ווארט אויף דעם באהן. וויל אפילו ניט קוקען אויף מיר איך בין געלאפען צו מיין ווייב — זיין וועטער — זי האט זיך געבעטען ביי איהם, און ער טענה'ט איינס: — ער וויל זיין בעל הבית אין קראם. איך האב גע־נאנקט גאט וואס ער האט כאטש אנגע־פאנגען צו ריידען. איך האב איהם מיט אלע שבועות געשווארען, אז איך וועל מיט א פינגער אפילו ניט ריהרען, ער וועט זיין דער בעל הבית, ער און ניט קיין אנדערער.

אט אזוי איז די לאנג יעצט. איך האב שוין מעהר קיין כח ניט. איך קען עס שוין מעהר ניט פערטראגען. איך בין דאך ניט חלילה קיין שלים מזל אדער א קאליקע. איך האב מיין גאנצען לעבען געהאנדעלט מאוואר, האט געמיישט טהעע מיט עפעס א וואסער, די ארבייט האט געברענט אונ־טער זיינע הענד. דו מוזט וויסען אז דאק־טאר זעליגמאן איז נאר א פאאר הענד־לער אין נשמה פון אזעלכע אנגעהויבענע קרעפטען אין אמעריקע, ווען דאס קענ־ען רוהיג און בערענגען אין אמעריקע דעם כלל."

בשעת דוד האט אזוי גע־נובען ערקלעהרונג, זיינען אריין אונגערודריג. מען האט דעם אנפאנג פון דער אפטייק קאורט איז געווען נאך א מאל דען, און בעת ער האט זיינע גרויסע רויטע הענד פערין, וועלכע האט זיך גע־אנצופאסען א פאאר הענד־לער:

"מיר איז דא עפעס אייערע רייד, שרדה'לע, איך האב ביי אייך אין היינט זעה איך דא אין דער בען. וואס קאכט. אבער דא געקומען אויף א מאהל. ניט אויפגעבויט אט די אויף א נאקעטער ערד און אנגעפאלען די קוטדען, ווי אז אויעלכע מעשיות קענט איר אייער קליינעם פריין, אבער טען מענשען ווי מיר."

ניין, מיסטער קיינסקי אמאל איז דאס ניט געווען האט זיך ביי אונז עכטוויי און אויף, נאטירליכען האט אנגעהויבען דער בעל הבית אין קראם. איך לאז דיר עס ווי־סען שנעל, טאמער איז ביי אייך אין שטאדט פאראן א דאקטאר וועלכער וואלט געווען וויליג צו בעזעצען זיך אין אונזער שטאדט. יעצט איז ביי אונז דער צו־גרייטען רפואות דער עיקר פרנסה און אויפגעבליהט. דאס איינע פערקניפט מיט דעם צווי־ל, ווי למשל, אלטווארנ, ליגען אין דיי טעלעערע אז קלעגערע הענד־לער זיינען ניט לויטש

עס געפינען זיך שוין מענשען דערמיט די זון אלעלעבען דאך ביי אונז בעשטימטע רעגעלן. מיר איטליכער ווייל. די טהייערסטע און טע ארטיקעל, ווי למשל, שלאטווארנ, ליגען אין דיי טעלעערע אז דיי הענד־לער זיינען ניט לויטש

פאר די מלחמה קרבנות

חזן ב. וולאדאָוסקי האט ערפילט זיין מערשפרעכען אויעקצונעבען זיינע הכנסות פון ברית'ן פאר די מלחמה קרבנות, חזן וולאדאָוסקי איז די נאנצע צייט געווע־זען קראנק. און ניט נעקענט אטענדען קיינע ברית'ן, נעקטען איז עס געווע־זען דאס ערשטע מאהל, דאס ער האט גע־קענט געהן אויף א בריוו, און די נאנצע אנגעקומענע דערפון האט ער איבערגעגעבען אין "אידישען זשורנאל".

דער ברית איז געווען ביי י. האיי 96 וואָרסאָן סטריט, און די אנגעקומענע איז געווען $3.50. חזן וולאדאָוסקי האט אז די אידען, וואס וועלען פערגעסערען די מאנטאגן פאר די מלחמה־קרבנות, וועלען אויך בעקומען זיינע.